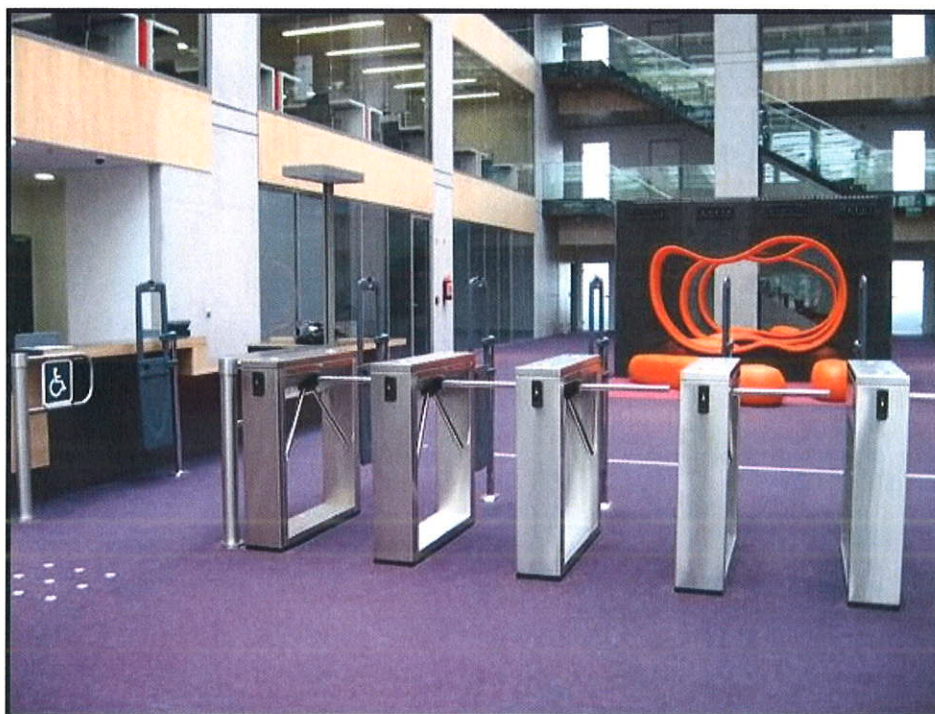

**SZAKMAI BESZÁMOLÓ
A SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁRÁNAK
2015-ÖS ÉV KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉSÉRŐL**

Készítette: Figula Anikó
EK igazgató

2016

Szakmai beszámoló

A Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtár (9026 Győr, Egyetem tér 1., adószáma: 15308902-2-08) feladatait meghatározza az egyetemen folyó oktató, kutató munka. Az elmúlt években a könyvtár látogatottsága folyamatosan nő. A személyes könyvtárhasználatok száma 2015-ben már meghaladta a 300 ezret. 2015. december 31-én a regisztrált (beiratkozott) olvasóink száma 9556 fő. Beiratkozott olvasóink az egész ország területéről, Szlovákiából és Ausztriából is érkeznek, sőt a könyvtárközi kölcsönzésünket is több alkalommal igénybe veszik.

A MOKKÁ-ba 2011. óta küldünk rekordokat. 2015-ben az adatbázisba beküldött rekordok száma: 2800 db volt.

A SZE-EK honlapján található **online könyvtárközi kérőlap (2014-től)** népszerűvé vált olvasóink körében, hogy kéréseink 75%-a ma már ebben a formában érkezik hozzánk, nagyjából 15% e-mailben, és elvétve akad csupán hagyományos, papír alapú kérőlapon benyújtott kérés.

Az elmúlt évben állománygyarapításra (nyomtatott és digitális dokumentumokra) nem egészen 39 millió forintot költöttünk. A dokumentumvásárlás elsődleges szempontja a gyűjtőköri szabályzatban foglaltak szerint kerül meghatározásra, amely teljeskörűen lefedi az egyetem képzési kínálatát. A magyar nyelvű dokumentumokból 2-3 példányt, tankönyvekből, jegyzetekből 5 ill. 8 példányt is vásárolunk, idegen nyelvű dokumentumokból sajnos ma már csak 1 példányt. Az elmúlt években csökkent ugyan a beszerzett magyar és idegen nyelvű folyóiratok száma, de az igény ezek iránt nem.

A könyvtárközi kölcsönzésünk 2011 óta folyamatos növekedést mutat. Ez a növekedés az Országos Dokumentum-ellátási Rendszeren (ODR) keresztül történő könyvtárközi ügyintézés fellendülésének és annak köszönhető, hogy könyvtárunk állománya az Országos Közös Katalógusban (MOKKA) és lelőhely-nyilvántartásban egyre több magyarországi könyvtár számára elérhető. Ugyanakkor az is jellemző még, hogy sok kérés nem az ODR-en keresztül történik. Ez a magyarázata annak, hogy az ODR adatok szerint a könyvtárunk által teljesített könyvtárközi kérések száma 317 db dokumentum, a saját nyilvántartásunk szerint ez a szám 394 db. Ez az elmúlt évhez képest 13%-os növekedést jelent.

A könyvtárközi kölcsönzés legnagyobb forgalmát még mindig a nyomtatott dokumentumok (könyvek) teszik ki. A folyóirat cikk esetében viszont most már az elektronikus változatot kérik inkább. (1. sz. táblázat)

<i>Dokumentumok</i>	<i>Könyv</i>	<i>Folyóirat-cikk</i>	<i>Szabvány</i>	<i>CD</i>	<i>Összesen</i>
általunk teljesített könyvtárközi kérések száma (nemcsak ODR)	281	98	3	12	394
a könyvtár által kért kérések száma	154	149	1	3	307

1. sz. táblázat

A könyvtárunkhoz intézett kérések közül egy kérés nem teljesült, mivel az adott folyóiratszám nem érkezett meg hozzánk. A folyóiratcikket kérő könyvtárak 100%-ban a digitális másolat formáját választották; fénymásolatra nem volt igény. Ez elsősorban a szolgáltatás gyorsaságának köszönhető: digitalizált változatban szinte aznap megkapják a kérő könyvtárak az igényelt cikket.

Nemzetközi könyvtárközi kölcsönzésünk kettő volt a tárgyévben, mindkettő sikeresen lezajlott az OSZK-n keresztül.

Meglepő, hogy az általunk teljesített kérések között a CD-k is nagyobb számban jelentek meg mint korábban. Ezek elsősorban a nyelvkönyvekhez kapcsolódó CD-k, amelyeket sokszor külön kérik.

A kérések szinte az egész országból érkeznek hozzánk, valamennyi könyvtártípusból. Elsősorban műszaki, gazdasági, jogi, szociális és egészségügyi témájú a kérések száma.

A könyvtárunk által kért kérések között a korábbi évekhez képest magas a folyóirat-cikk kérés. Ez egyrészt a folyóiratok számának csökkenéséből, másrészt az IEEE adatbázisban megjelenő tudományos cikkek kéréséből adódik. Sajnos ezt az adatbázist az egyetemünk- bár nagyon kellene- nem tudja megvásárolni. Így ebben az évben is elmondhatjuk, hogy a legfőbb partnerünk a BME-OMIKK, illetve a KSH könyvtára volt.

Az Egyetemi Könyvtárban a humánerőforrás csökkenése és a feladatok átcsoportosítása miatt egy munkatárs foglalkozik a könyvtárközi kölcsönzéssel. Az ő szakmai munkája kiemelkedő.

Sajnos a tárgyévben néhány esetben előfordult, hogy a könyvtárközi kölcsönzést igénybe vevő olvasónk nem hozta vissza a megadott határidőre a könyvet. Ilyenkor ez elsősorban a munkatársunknak jelent nagy feladatot, hiszen rengeteg időt tölt azzal, hogy megpróbálja visszaszerezni. A kölcsönadó könyvtárak megértőek ilyen esetben.

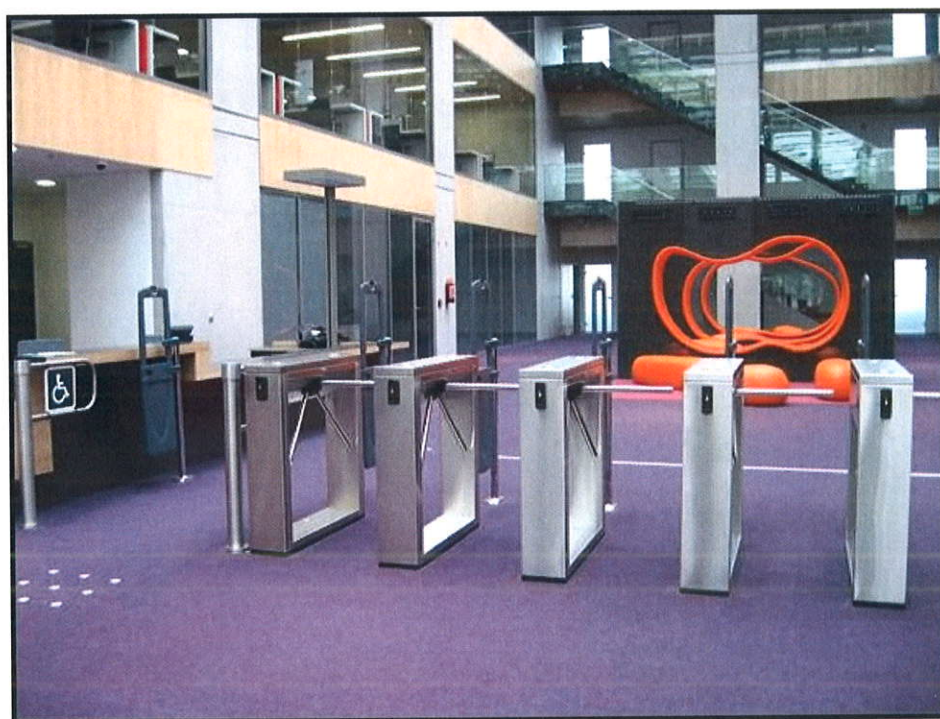
Összességében elmondhatjuk, hogy szolgáltatásunk népszerű, méltán részolgált a támogatásra. Az ODR pályázaton elnyert támogatást teljes mértékben dokumentumok beszerzésére és a hazai postaköltség kiegyenlítésére fordítottuk. Bár ez az összeg nem fedezi a teljes költségünket, nagy segítséget jelent számunkra. Nehézséget okoz az éves keret ütemezése, hiszen a könyvtárközi kölcsönzés egész évben folyik, s nem egyenletes az igénybevétel. A mi esetünkben ez azt jelenti, hogy január-április illetve szeptember-november. Ez a szakdolgozatírás és a szorgalmi időszakokkal van összefüggésben. Az elszámolásban mindig gondot okoz az, hogy a szerződés nem egész évre szól, illetve 2015-ben a szerződésben augusztustól van a felhasználás kezdő időpontja, a költségvetési ütemezésnél pedig 10-12. hónapot veszik figyelembe, ugyanakkor a könyvtárközi kölcsönzést egész évben bonyolítjuk mind dokumentum beszerzéssel, mind postaköltséggel.

Győr, 2016. január 29.

Figula Anikó
EK igazgató

SZAKMAI BESZÁMOLÓ
A SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁRÁNAK
2014-ES ÉV KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉSÉRŐL

Készítette: Figula Anikó
EK igazgató

2015

Szakmai beszámoló

A Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtár (9026 Győr, Egyetem tér 1., adószáma: 15308902-2-08) munkáját meghatározza az egyetemen folyó oktató és kutató munka. Munkánkat változó környezetben, változó feltételek mentén magas színvonalon igyekszünk teljesíteni. Olyan dinamikusan fejlődő intézmény működtetése a célunk, mely képes a XXI. század elvárásainak megfelelő szolgáltatásokat biztosítani.

Ezt bizonyítják azok az adatok is, amelyek a Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtárában a 2014-es év könyvtárközi kölcsönzésében is megjelentek. Az Egyetemi könyvtárban 2010 óta a könyvtárközi kölcsönzés emelkedő tendenciát mutat a küldött dokumentumok tekintetében. A Könyvtárunk által könyvtárközi kölcsönzésben kért dokumentumok száma évről-évre csökken, viszont az általunk küldött dokumentumok száma jelentősen nőtt.

Míg 2013-ban csaknem kétszer annyi dokumentumot kértünk más könyvtáraktól, mint amennyi az általunk küldöttek száma volt, mostanra ez a szám „megfordult”; a küldött dokumentumok száma immár másfélszerese az általunk kérteknek.

Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer használata egyre elterjedtebb a hazai könyvtárak körében, ám nem minden kérés érkezik még a mai napig sem ODR-en keresztül. Ez a magyarázata annak, hogy míg az ODR adatai szerint 2014. évben **553** könyvtárközi kölcsönzést bonyolítottunk le, addig saját nyilvántartásunkban az év zárásakor **561** tétel szerepelt összesen.

<i>Dokumentumok</i>	<i>Könyv</i>	<i>Folyóirat-cikk</i>	<i>Szabvány</i>	<i>CD</i>	<i>Összesen</i>
Kért (mi kértük)	212	41	4	0	257
Küldött (tőlünk kérték)	253	42	1	0	296
Összesen:	465	83	5	0	553

1. táblázat ODR Könyvtárközi kölcsönzés 2014. január 1 – 2014. december 31.

Nem ODR-en keresztül történt könyvtárközi kölcsönzés esetében 13 dokumentumot küldtünk. Ezek közül 11 folyóiratcikket elektronikusan, és 2 db CD-t postán továbbítottunk.

Könyvtárunkban a 2014-es esztendőben is csökkent - az előző évekhez hasonlóan - a könyvtárhasználóink számára kért dokumentumok száma. Véleményünk szerint egyrészt adódhat abból, hogy egyre jobban elterjednek a digitális tananyagok, interneten elérhető források, másrészt a könyvtár az igényekhez igazodva megfelelő állománygyarapítást végez. A 2013-as esztendő számaihoz viszonyítva könyvet kértek lényegesen kevesebbet, mint az előző évben (17%-os csökkenés tapasztalható).

Könyvtárközi kölcsönzésre vonatkozó kéréseink 5 alkalommal nem teljesültek, kétszer a kérés muzeális jellege, egyszer pedig a dokumentum eltűnése miatt. Egy alkalommal egyáltalán nem reagált a kérésünkre a partner.

A SZE-EK honlapján található **online könyvtárközi kérőlap** alig több mint egy év alatt olyan népszerűvé vált olvasóink körében, hogy kéréseink 80%-a ma már ebben a formában érkezik hozzánk, nagyjából 19% e-mailben, és elvétele akad csupán hagyományos, papír alapú kérőlapon benyújtott kérés.

A 2014-es esztendőben is túlnyomó részben az ODR-t vettük igénybe kéréseink továbbításához, csupán egy-két esetben különböző kutatóintézetek, hivatalok szakkönyvtáraitól kértünk e-mailben (pl. Közlekedéstudományi Intézet Szakkönyvtára, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának Frecskay János Szakkönyvtára). A kért dokumentumok témái nagyban összefüggnek az Egyetemünkön oktatott, kutatott tudományterületekkel.

A SZE EK által küldött könyvtárközi kölcsönzések számának növekedése sem jelentett meglepetést; az elmúlt évek gyakorlatából is ez tűnt ki. A 307 küldött dokumentum 14%-os növekedést jelent az előző év adataihoz képest! Dokumentumtípus vonatkozásában azonban meglepetésként hat, hogy míg a tőlünk kért könyvek száma csaknem megegyezik a tavalyival, addig a tőlünk kért folyóiratcikkek, tanulmányok száma megkétszereződött (sőt, meghaladta a kétszeres számot is!)

A partnerek tekintetében is történt némi változás, bár kéréseink jelentős részét műszaki jellegűknél fogva ma is a **BME-OMIKK** teljesíti, ám második helyen a **Pécsi Tudományegyetem Könyvtára** illetve a **Központi Statisztikai Hivatal** Könyvtára szerepel nyilvántartásunkban. Gyakran felkeresett partnerünkké vált még az utóbbi évben a szombathelyi **Berzsenyi Dániel Könyvtár**, ugyanis a könyvtárközi szolgáltatás náluk roppant gördülékeny, gyors és nagyon szolgálatkészek. Jogi kéréseink zömét a 2014-es esztendőben is az **Országgyűlési Könyvtár** illetve

kisebb részben a pécsi és a Miskolci Egyetem könyvtára teljesítette. A győri **Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér** is gyakori partnerünk, hiszen városon belül idő- és költséghatékony módon megoldható a kérések teljesítése. Nemzetközi könyvtárközi kérésünk egy oktató kollégától mindössze egyetlen tanulmány volt a 2014-es esztendőben, ezt a már megszokott módon az OSZK-n keresztül intéztük.

A SZE EK-ba érkező könyvtárközi kérések legnagyobb része az ODR-en keresztül jutnak el hozzánk, ám van pár gyakori – többnyire Győr környéki – partnerünk, akik az e-mail formáját választják kéréseik eljuttatásához, és őket sem hagyhatjuk figyelmen kívül, mivel a hozzánk érkező kérések mintegy 10%-a tőlük érkezik. Pl. **Pannonhalmi Bencés Gimnázium Könyvtára, Győri Törvényszék Csizmadia Andor Szakkönyvtára**. Az elmúlt esztendőben a Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtárának idegen nyelvű szakirodalma iránt növekedett a kereslet. A kért dokumentumok tematikájukat illetően sokszínűek; gyűjtőkörünkben eredően a műszaki, informatikai, gazdasági, jogi témák igen gyakoriak, viszont komoly emelkedés figyelhető meg az életmód, mentálhigiéné, önmenedzselés témájának esetében.

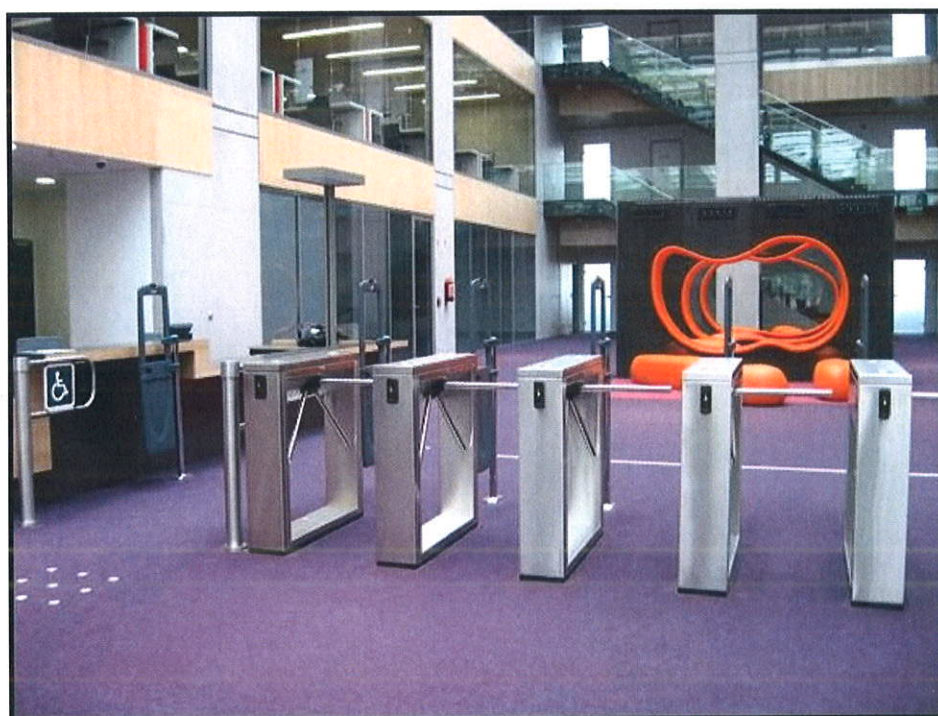
Összességében elmondhatjuk, hogy szolgáltatásunk népszerű, méltán rászolgált a támogatásra. Az ODR pályázaton elnyert támogatást teljes mértékben dokumentumok beszerzésére és a hazai postaköltség kiegyenlítésére fordítottuk. Bár ez az összeg nem fedezi a teljes költségünket, nagy segítséget jelent számunkra. Nehézséget okozott, hogy az éves keret ütemezését csak a 8. hónaptól kezdhettük meg. Elszámolásunkban a decemberi számlákat sajnos már nem tudtuk érvényesíteni, mivel azok kifizetésére januárban került sor, éppen ezért egy júliusi postaköltséget tettünk be az elszámolásba, hiszen a könyvtárközi kölcsönzést egész évben bonyolítottuk.

Győr, 2015. január 22.

Figula Anikó
Figula Anikó
EK igazgató

SZAKMAI BESZÁMOLÓ
A SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁRÁNAK
2013-AS ÉV KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉSÉRŐL

Készítette: Figula Anikó
EK igazgató

2014

Szakmai beszámoló

A Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtár (9026 Győr, Egyetem tér 1., adószáma: 15308902-2-08) tudásközvetítő, tudásmegosztó tevékenysége a 2012-es évben alakult ki véglegesen. Az infrastrukturális és minőségi fejlesztés az új könyvtárban párhuzamosan folyt. Ezt bizonyítja az is, hogy az ODR szolgáltatásban egyre erőteljesebben tudunk részt venni.

2013. december 31-én a regisztrált olvasóink száma 14532 fő, az aktív olvasók száma ebből 12163 fő volt. Beiratkozott olvasóink az egész ország területéről, Szlovákiából és Ausztriából is vannak.

2011-ben a TÁMOP 3.2.4-09/1 –es pályázati konstrukció keretében könyvtárunk egyik legfontosabb feladata a MOKKÁHOZ való csatlakozás volt. Azóta is hetente kerülnek be rekordjaink a MOKKÁ-ba. Könyvtárunk állománya 100%-ban elérhető az OPAC-on keresztül

Az elmúlt évben állománygyarapításra (nyomtatott és digitális dokumentumokra) 41.342 millió forintot költöttünk. A dokumentumvásárlás elsődleges szempontja a gyűjtőköri szabályzatban foglaltak szerint kerül meghatározásra. A magyar nyelvű dokumentumokból 2-3 példányt, esetenként 5 ill. 10 példányt is vásárolunk, az idegen nyelvű dokumentumokból sok esetben minimum 2 példányt. A könyvtárközi kölcsönzés számára így mindig tudjuk biztosítani a kért dokumentumot.

A könyvtárközi kölcsönzésünk 2011 óta folyamatos növekedést mutat. Ez a növekedés az Országos Dokumentum-ellátási Rendszeren (ODR) keresztül történő könyvtárközi ügyintézés fellendülésének és annak köszönhető, hogy könyvtárunk állománya az országos közös katalógusban és lelőhely-nyilvántartásban egyre több magyarországi könyvtár számára elérhető. És mivel gyűjteményünk mind szakkönyvek, mind folyóiratok tekintetében rendkívül sokszínű, egyre többen fedezik fel azt és fordulnak hozzánk kéressel. Számos olyan könyvtár kért tőlünk a második félévben könyvtárközi kölcsönzést, akik korábban még nem. Pl. Bűnügyi Szakértői- és Kutatóintézet Könyvtára, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet Könyvtára, Főszékesegyházi Könyvtár Kalocsa.)

A könyvtárközi kölcsönzés legnagyobb forgalmát még mindig a nyomtatott dokumentumok (könyvek) teszik ki. A folyóirat cikk esetében viszont most már az elektronikus változatot kéri inkább.

<i>Dokumentumok</i>	<i>Könyv</i>	<i>Folyóirat-cikk</i>	<i>Szabvány</i>	<i>CD</i>	<i>Összesen</i>
Küldött kérés (mi kértük)	212	41	1	0	254
Beérkezett kérés (mi küldtünk)	251	42	1	0	294

A könyvtárunkhoz intézett kérések csaknem 100%-ban teljesültek, mindössze egy kérést kellett elutasítanunk a második félévben. (A kért folyóirat azon évfolyama hiányos volt, ezért nem tudtuk a kérést teljesíteni). A folyóiratcikket kérő könyvtárak 100%-ban a digitális másolat formáját választották; fénymásolatra nem volt igény. Ez elsősorban a szolgáltatás gyorsaságának köszönhető: e-mail formájában többnyire még a kérés napján elküldjük a kérő könyvtárnak az általuk igényelt folyóiratcikket.

Az idén jelentősen nőtt az idegen nyelvű könyvek iránti kereslet. Mivel ezek a dokumentumok sokszor egyik magyarországi könyvtár állományában sem találhatóak meg, könyvtárunk 2013 júliusától az Országos Széchényi Könyvtárral együttműködve bekapcsolódik a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzésbe is, így az olvasóknak lehetőségünk van hozzáférni külföldi könyvtárak dokumentumaihoz is.

Könyvtárközi kölcsönzést küldő partnereink között leggyakrabban a BME-OMIKK szerepelt; kéréseink 13%-át ők teljesítették. Gyakran intézünk kéréseket ezen kívül a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtára felé, valamint a pécsi Csorba Győző könyvtár irányába is! Jogi természetű kéréseinket továbbra is az Országgyűlési Könyvtárnak küldjük el leggyakrabban! Kéréseink küldésekor 98%-ban az ODR-t vesszük igénybe, mindössze 2 alkalommal kértünk könyvtárközi kölcsönzést ODR-en kívül.

A könyvtárunk által küldött dokumentumok száma az előző évhez hasonlóan ismét csaknem megduplázódott (184%). Ebben nagy része van a könyvtárközi kéréseket lebonyolító kollégáknak is, hiszen az ő pontos, precíz munkájuk elengedhetetlen az eredmények eléréséhez.

Az általunk kért könyvtárközi kölcsönzések ügyintézését megkönnyítendő, 2013 szeptemberében könyvtárunk bevezette az online elérhető könyvtárközi kérőlapot, azaz olvasóink a nap 24 órájában elküldhetik nekünk kéréseiket, s mi a következő munkanapon visszaigazolást küldünk! Ezt a lehetőséget 20 alkalommal vették igénybe olvasóink a második félévben, számuk hónapról hónapra nő.

Az Egyetemi Könyvtárban két munkatárs foglalkozik a könyvtárközi kölcsönzéssel. Az elmúlt évben mindkét munkatársunk szülési szabadságra ment, az ő helyettesítésük megtörtént. A fenti adatok azt bizonyítják, hogy az új munkatársak zökkenőmentesen tudták átvenni a feladatot, és ugyanolyan szakmaisággal végzik ezt, mint az előző kollégák.

Az ODR pályázaton elnyert támogatást teljes mértékben dokumentumok beszerzésére és a hazai postaköltség kiegyenlítésére fordítottuk. Bár ez az összeg nem fedezi a teljes költségünket, nagy segítséget jelent számunkra.

Az ODR pályázaton elnyert összeg átkönyvelése a könyvtár munkaszámára folyamatban van. Nyilvános könyvtárként azt tapasztaljuk, hogy egyre szélesebb körben válik ismertté ez a szolgáltatásunk, egyre többen és gyakrabban veszik igénybe.

Győr, 2014. január 23.

Figula Anikó
Figula Anikó
EK igazgató

